

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTATILOR

SENATUL

LEGEA MUNTELUI

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art.1. - (1) Zona montană a României constituie un teritoriu de interes național special economic, social și de mediu natural.

(2) Prezenta lege reglementează principiile și modalitățile de dezvoltare și protecție a zonei montane prin punerea în valoare a resurselor, pentru stabilizarea populației și creșterea puterii economice la nivel local și național, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural montan, respectând principiile stabilite prin reglementările internaționale privind dezvoltarea montană durabilă.

(3) În înțelesul prezentei legi, zona montană este reprezentată de arealul delimitat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.949/2002 pentru aprobarea criteriilor de delimitare a zonei montane, iar prin sintagma handicapuri naturale se înțelege gradul de restrictivitate impus de condițiile fizico-geografice, altitudine, panta terenului, perioada de vegetație, și altele, cu impact negativ asupra activităților economice din arealul montan.

Art.2. - (1) Stabilirea unor acțiuni unitare la nivel central și local în domeniul dezvoltării și protecției zonelor montane din România se fac în condițiile Hotărârii Guvernului nr.318/2003 privind constituirea și funcționarea comitetului interministerial și a comitetelor județene pentru zona montană, cu modificările ulterioare.

(2) Obiectivele dezvoltării durabile a zonei montane se realizează prin Agenția Națională a Zonei Montane, organizată ca direcție generală în cadrul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, în colaborare cu instituțiile specializate pentru teritoriul montan.

(3) Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale prin Agenția Națională a Zonei Montane și structurile specializate în dezvoltarea zonei montane din cadrul direcțiilor pentru agricultură și dezvoltare rurală colaborează cu autoritățile administrației publice locale precum și cu organizațiile neguvernamentale care au ca obiect de activitate dezvoltarea durabilă a zonei montane.

CAPITOLUL II

Scopul, principii și obiective ale politicii montane

Art.3. - (1) Politica montană are ca scop valorificarea durabilă a resurselor muntelui, conservarea peisajului și a biodiversității precum și dezvoltarea de activități economice specifice acestei zone.

(2) Principiile esențiale ale acestei politici sunt următoarele:

- a) valorificarea optimă echilibrată și simultană a resurselor agricole, forestiere, energetice, industriale, artizanale, turistice și culturale specifice, existente pe teritoriul unei localități sau al unui anumit areal ce se constituie ca o entitate naturală în zona montană;
- b) diversificarea activităților economice și de producție din zona montană, fără deteriorarea echilibrului ecologic sau degradarea mediului natural;
- c) integrarea activităților lucrative la nivel de producător sau prin asocierea producătorilor pentru aplicarea unei politici montane competitive;
- d) recunoașterea existenței obiective a condițiilor naturale speciale și a dreptului comunităților din zona montană la o dezvoltare specifică;
- e) dezvoltarea și ridicarea calității vieții din zona montană.

(3) Obiectivele politicii montane sunt următoarele:

- a) protecția și conservarea resurselor naturale;
- b) protecția și conservarea ariilor naturale protejate;
- c) valorificarea resurselor naturale disponibile în limitele potențialului biologic natural de regenerare a acestor resurse;
- d) stabilizarea locuitorilor din zonele montane și favorizarea instalării familiilor tinere în zona montană;
- e) dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor oferite populației montane;
- f) aplicarea de măsuri agro-pedo-ameliorative în vederea opririi degradării terenurilor agricole și silvice;
- g) păstrarea și modernizarea activităților industriale și artizanale tradiționale;
- h) dezvoltarea activităților de turism și agroturism;
- i) îmbunătățirea pregătirii profesionale a locuitorilor din spațiul montan;
- j) susținerea programelor de dezvoltare durabilă a zonelor montane.

CAPITOLUL III

Organizarea instituțională specifică pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane și susținerea formelor asociative ale agricultorilor montani

Art.4. - (1) Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale prin Agenția Națională a Zonei Montane, structură specializată în dezvoltarea durabilă a zonei montane din cadrul acestuia, asigură:

a) aplicarea strategiei și politicilor Guvernului în domeniul dezvoltării și protecției populației și mediului montan din România;

b) colaborarea cu ministerele, alte organe centrale ale administrației publice centrale și cu autoritățile administrației publice locale în vederea acțiunilor destinate dezvoltării durabile;

c) inițierea și elaborarea de proiecte de acte normative privind zona montană precum și a proiectelor și programelor de dezvoltare agricolă, rurală și integrate pentru zona montană ;

d) monitorizarea implementării programelor și proiectelor de dezvoltare durabilă în zona montană, inclusiv sprijinirea înființării și bunei funcționări a organizațiilor profesionale ale agricultorilor de munte, cooperativelor de producători și altor forme de asociere;

e) reprezentarea intereselor din zona montană în raport cu alte instituții și organisme naționale și ale României în raporturile internaționale;

f) coordonarea tehnică, metodologică și monitorizarea activităților agricole și neagricole din zona montană.

(2) Agenția Națională a Zonei Montane coordonează activitatea Centrului de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați și colaborează cu Academia de Științe Agricole și Silvicultură, în domeniul dezvoltării durabile a zonei montane.

(3) La nivelul județelor cu zonă montană, structurile specializate în dezvoltarea zonei montane din cadrul direcțiilor pentru agricultură și dezvoltare rurală, în colaborare cu comitetele județene pentru zona montană, împreună cu un reprezentant al compartimentului de urbanism și amenajarea teritoriului din cadrul consiliilor județene competente, coordonează și monitorizează implementarea programelor locale de dezvoltare durabilă.

Art.5. - (1) Reprezentarea intereselor producătorilor agricoli din zonele de munte la toate nivelele cât și exercitarea de servicii și activități proprii de aprovizionare, colectarea, prelucrarea și valorificarea materiilor prime, se va asigura prin organizarea unor forme de asociere proprii cu sprijinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale prin Agenția Națională a Zonei Montane și a structurilor din teritoriu.

(2) Consiliile locale din localitățile în care își au sediul asociațiile pun la dispoziția acestora, în condițiile legii, diverse active disponibile pentru sediile acestora, în scopul desfășurării activității, inclusiv organizarea unor depozite sau a altor activități de producție, comerț sau cu caracter social.

CAPITOLUL IV

Învățământul agromontan

Art.6. - (1) Învățământul agromontan preuniversitar este parte integrantă a sistemului național de învățământ și cuprinde următoarele niveluri:

- a) învățământ secundar inferior, prin ciclul inferior al liceului sau școala de arte și meserii, clasele IX - X;
- b) învățământ secundar superior, clasele XII - XIII, precedat de anul de completare;
- c) învățământ postliceal;

(2) Învățământul agromontan se poate realiza și în cadrul sistemului de formare profesională continuă.

(3) Strategia de dezvoltare a învățământului agromontan se include în strategia globală a învățământului românesc.

(4) Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale prin Agenția Națională a Zonei Montane colaborează cu Ministerul Educației și Cercetării și cu Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei în domeniul formării profesionale inițiale și continue. Condițiile de colaborare se stabilesc prin ordin comun al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale și al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei.

Art.7. - Instituțiile de învățământ și de cercetare științifică din zona montană, pot primi în folosință gratuită terenuri agricole pentru loturi experimentale respectiv pentru cercetare, în condițiile legii, dacă fac dovada că prin activitatea lor contribuie la dezvoltarea zonei montane.

CAPITOLUL V

Dezvoltarea și protecția mediului montan

Art.8 Producătorii agricoli din zona montană beneficiază de sprijinul financiar din partea statului, acordat potrivit legislației în vigoare.

Art.9 Pentru compensarea scăderii veniturilor populației din zona montană, datorate restricțiilor privind utilizarea agricolă a terenurilor situate în arii protejate sau în zone defavorizate natural, statul poate acorda diferențiat indemnizații compensatorii de handicapuri naturale, producătorilor agricoli.

Art.10 La întocmirea proiectelor și planurilor de management ale ariilor naturale și construite, protejate din zona montană, participă specialiști agricoli

specializați în zone montane precum și specialiști cu pregătire academică în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului.

Art.11. - Formele, condițiile și cuantumul indemnizației compensatorii de handicapuri naturale din zona montană se stabilesc anual prin hotărâre a Guvernului.

Art.12. - Pentru a favoriza mecanizarea lucrărilor agricole și creșterea productivității muncii, structurile agricole de specialitate din cadrul direcțiilor pentru agricultură și dezvoltare rurală, întocmesc și afișează variante fezabile de comasare a terenurilor agricole care să avantajeze proprietarii de terenuri în realizarea schimburilor și cumpărărilor de loturi care să conducă la o organizare mai judicioasă și mai economică a activităților agricole specifice.

Art.13. - (1) Pentru protecția solului montan și după caz, pentru refacerea capacității de producție a acestuia, persoanele fizice și juridice care dețin în proprietate sau folosesc cu orice titlu terenuri cu destinație agricolă și silvică, aplică măsuri de prevenire și combaterea degradării solului.

(2) Măsurile de prevenire a afectării funcțiilor naturale ale solului asigură protecția permanentă a fertilității și capacității funcționale a solului prin aplicarea principiilor bunelor practici agricole care includ:

a) lucrarea solului în concordanță cu specificul terenului, ținând seama de condițiile geografice, orografice și climatice specifice;

b) conservarea și îmbunătățirea structurii solului;

c) evitarea compactării solului în funcție de tipul de sol și gradul de umiditate a acestuia, prin controlul presiunii exercitate de către echipamentele de utilizare agricolă;

d) evitarea eroziunii solului, după caz, prin adaptarea mijloacelor de exploatare la condițiile locale: pantă, acțiunea apei și a vântului precum și învelișul vegetal al solului;

e) conservarea elementelor structurale predominant naturale ale parcelelor de teren care sunt necesare pentru conservarea solului, în special prin plantații de garduri vii, boscheți, tufărișuri și copaci, menținerea haturilor între parcelele de teren, executarea de benzi înerbate și terase;

f) conservarea și susținerea dezvoltării microflorei și microfaunei, în scopul asigurării echilibrului biologic al solului prin rotația corespunzătoare a culturilor;

g) conservarea conținutului de humus al solului, în funcție de structura solului, în special prin aplicarea adecvată a substanțelor organice sau prin reducerea intensității lucrării solului.

(3) Nerespectarea principiilor bunelor practici agricole vor fi sancționate potrivit reglementărilor în vigoare.

Art.14. - Pășunile din zona montană, aflate pe teritoriul unei arii naturale protejate se pot atribui în folosință de către proprietar cu avizul administrației ariei protejate, pentru exploatare, exclusiv populației locale și numai în zonele, perioadele, cu efectivele și speciile de animale stabilite prin planurile de management.

Art.15. - (1) Atribuirea în folosință a pășunilor se face prin contract pentru cel puțin 5 ani consecutivi, cu drept de prelungire, aceluiași grup de agricultori sau aceorași persoane fizice, dacă au fost respectate clauzele speciale cu privire la întreținerea și exploatarea rațională a acestora.

(2) Verificarea respectării obligațiilor contractuale se realizează anual, de specialistul centrului agricol și un reprezentant al consiliului local.

(3) Sumele rezultate din taxele de pășunat și alte exploatații ale pășunilor, care sunt stabilite de către consiliile locale, sunt folosite integral pentru lucrări de întreținere, amenajări pastorale și/sau silvice, lucrări de reconstrucție ecologică a pășunilor degradate.

Art.16 (1) Consiliile locale din zonele montane, pot atribui în folosință terenurile agricole aflate în proprietatea publică sau privată a statului pe un termen de maximum 3 ani, la solicitarea producătorilor agricoli din aceste zone, dacă aceste terenuri rămân neexploatate 3 ani consecutivi.

(2) Identificarea acestor terenuri se face de către o comisie locală de specialitate, numită de către primar.

(3) Consiliile locale pot atribui pentru exploatare suprafețe de pășuni din domeniul public local numai după asigurarea cu prioritate a nevoilor populației locale sau din localitățile învecinate.

Art.17. - (1) Asigurarea reproducției și ameliorarea efectivelor de animale din zona de munte se realizează în condițiile Legii zootehniei nr.72/2002.

(2) Crescătorii de animale, asociațiile profesionale ale acestora și consiliile locale din zona montană, pot asigura reproducători cu origine cunoscută, autorizați de către structurile de specialitate subordonate Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale.

(3) Taxa de montă se stabilește de către proprietarul reproducătorului și se utilizează exclusiv pentru întreținerea acestuia.

Art.18. - Elaborarea proiectelor privind construcția, modernizarea și ameliorarea adăposturilor de animale se întocmesc în conformitate cu prevederile legale.

Art.19. - Direcția pentru agricultură și dezvoltare rurală, prin structura specializată în dezvoltarea zonei montane, sprijină organizarea de târguri, expoziții, conferințe care țin cont de tradițiile și interesele comunității, în colaborare cu consiliile locale.

Art.20. - Pentru promovarea inițiativei private și pentru susținerea programelor locale de dezvoltare durabilă a zonei montane, statul sprijină persoanele fizice și asociațiile familiale, autorizate potrivit legii, care asigură servicii turistice în pensiuni agroturistice sau gospodării agroturistice situate în mediul rural din zona montană.

Art.21. - Persoanele fizice și asociațiile familiale, autorizate potrivit legii, care desfășoară activități de turism în structuri de primire de tipul pensiunilor și fermelor agroturistice, beneficiază de următoarele înlesniri:

- a) acordarea unor suprafețe din terenurile disponibile, în condițiile legii, de către consiliile locale, în vederea construirii, dezvoltării și exploatării pensiunilor și gospodăriilor agroturistice;
- b) acordarea de priorități la instalarea de linii pentru telecomunicații, și altele;
- c) acordare de prioritate pentru accesul la serviciile de interes economic general.

Art.22. - (1) Pensiunile turistice sunt structuri de primire turistice, având o capacitate de cazare de până la 10 camere, totalizând maximum 30 de locuri în mediul rural, și până la 20 de camere în mediul urban, funcționând în locuințele cetățenilor sau în clădiri independente, care asigură în spații special amenajate cazarea turiștilor și servirea mesei.

(2) Alimentația turiștilor în pensiunile turistice și agroturistice se asigură cu produse agroalimentare cu prioritate din surse proprii sau locale.

(3) Autorizația pentru construirea pensiunilor turistice și agroturistice se face în conformitate cu prevederile legale, cu avizul de specialitate al autorității centrale care aplică politica Guvernului în domeniul turismului.

(4) Pensiunile turistice și agroturistice sunt clasificate de către autoritatea centrală care aplică politica Guvernului în domeniul turismului în conformitate cu dispozițiile Hotărârii Guvernului nr.1328/2001 privind clasificarea structurilor de primire turistice, cu modificările și completările ulterioare.

Art.23. - (1) Dezvoltarea silviculturii în zonele montane respectă principiul gestionării durabile, urmărindu-se valorificarea superioară a tuturor produselor oferite de pădure prin creșterea valorii adăugate.

(2) Organele silvice autorizate iau măsurile necesare, conform competențelor pe care le au, pentru reintroducerea în circuitul productiv, prin împădurire, a terenurilor agricole montane abandonate.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(2) se desfășoară cu prioritate acolo unde s-au identificat zone cu potențial de risc natural ridicat și zone cu peisaj degradat.

Art.24. - (1) În amenajarea teritoriului montan, aplicată în conformitate cu prevederile Legii nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului, se au în vedere prioritățile și nevoile populației montane, în concordanță cu necesitatea conservării monumentelor istorice și a siturilor arheologice, a biodiversității și utilizării durabile a resurselor naturale din zonele montane.

(2) La proiectarea construcțiilor în localitățile din zonele rurale montane se asigură specificul arhitectural al zonei, în perspectiva dezvoltării turismului și agroturismului.

Art.25. - Consiliile județene și consiliile comunale, fac propuneri posturilor naționale și locale de radio și televiziune, în vederea includerii în programele difuzate, a unor emisiuni dedicate informării și educației populației rurale montane.

Art.26. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

(2) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale va elabora Strategia de dezvoltare durabilă a zonei montane care va fi aprobată prin hotărâre a Guvernului.